मिट्टी, लकड़ी या फाइबर,
प्लास्टिक से बने होते हैं। ये ताल
वाद्यों के सहायक के रूप में
काम करते है जैसे-
Class- III D
Pd - IV
Sub - Music
ST - Mukesh

સંગીત

શિક્ષક માટે

- વિદ્યાર્થીઓને વર્ગખંડમાં જે શીખે છે તે ઘરે પુનરાવર્તન કરવા માટે પ્રોત્સાહિત કરો.
- બાળકો એવા ગીતો શીખવા અને ગાવાનું પસંદ કરશે જે તેઓ તહેવારો અને ઉજવણી દરમિયાન ઘરે પણ ગાય છે. બાળકોને આ ગીતો શીખવા અને વર્ગખંડમાં ગાવા માટે પ્રોત્સાહિત કરો!
- રોજિંદા જીવનમાં સંગીત સાંભળવાની અને તેની સાથે સંપર્ક કરવાની ઘણી તકો છે. દા.ત., બે વર્ગખંડ વચ્ચે. શાળાનો બેલ(ઘંટ) વગાડવાને બદલે, ધૂન વગાડવાનું વિચારો!
- દેશના તમામ ભાગોમાંથી વિવિધ શૈલીઓ સાથે મળીને ઘણાં બધાં સંગીત સાંભળો અને તેનો આનંદ માણો, અને વિદ્યાર્થીઓ સાથે તેઓ જે સાંભળે છે તે વિવિધ અવાજો, સાધનો, ભાષાઓ અને શૈલીઓ વિશે વાત કરે છે.
- આ પાઠ્યપુસ્તકના આ ભાગમાં ઘણી બધી પ્રવૃત્તિઓ આપવામાં આવી છે. તમે તમારી પોતાની પ્રવૃત્તિઓ અને વિવિધતા ઉમેરવા માટે મુક્ત છો.
- પુસ્તકના મોટાભાગના ગીતો અને પ્રવૃત્તિઓમાં ઓડિયો અથવા વિડિઓ સંસાધન શામેલ છે જે પાઠયપુસ્તકમાં પૂરા પાડવામાં આવેલા ક્યૂઆર કોડને સ્કેન કરીને એક્સેસ કરી શકાય છે.
- શિક્ષકોએ બાળકોને સંગીતના સંપર્કમાં લાવવા માટે સમુદાયના કલાકારો, માતાપિતા અને અન્ય શિક્ષકોના સહયોગ થી સુનિશ્ચિત કરવી જોઈએ.

© NCERT not to be republished

૬ આપણું રાષ્ટ્રગીત

પ્રવૃત્તિ ૧ ચાલો આપણે રાષ્ટ્રગીત ગાઈએ

0337CH06

ગીતો

જન ગણ મન અધિનાયક જય હે,
ભારત ભાગ્યવિધાતા

પંજાબ સિન્ધુ ગુજરાત મરાઠા
દ્રાવિડ ઉત્કલ બંગ
વિંધ્ય હિમાચલ યમુના ગંગા
ઉચ્છલ જલધિ તરંગ

તવ શુભ નામે જાગે તવ શુભ
આશીષ માંગે
ગાહે તવ જયગાથા
જન ગણ મંગલદાયક જય હે ભારત
ભાગ્યવિધાતા

જય હે જય હે જય હે જય જય જય
જય હે !

સંગીતકાર: રવીન્દ્રનાથ ટાગોર
ભાષા: બંગાળી

શું તમે જાણો છો?

દરેક દેશનું રાષ્ટ્રગીત હોય છે. તે દેશનું અધિકૃત ગીત છે અને મહત્વપૂર્ણ કાર્યક્રમો પર વગાડવામાં આવે છે. જ્યારે પણ રાષ્ટ્રગીત વગાડવામાં આવે છે ત્યારે આપણે હંમેશા દેશના સન્માનમાં ઊભા રહેવું જોઇએ.

રાષ્ટ્રગીત ગાતી વખતે તમને કેવું લાગે છે?

તમારી શાળાનું ગીત કે પ્રાર્થના સાંભળો અને ગાઓ.

સંગીતના કેટલાક અન્ય પ્રકારો કયા છે જેનાથી તમે પરિચિત છો.

not to be republished © NCERT

પ્રવૃત્તિ ૨ સંગીત અને ધ્વનિ

આપણી ચારે બાજુ આવજો આવે છે:

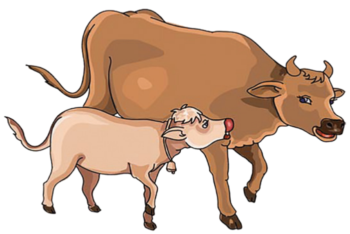

વરસાદનો અવાજ, પક્ષીઓનો કલરવ, રેલ ગાડીની અવરજવર, ગાયણું રેંકવું, પાંદડાંનો સળવળાટ, પૂજાનાં જુદાં-જુદાં સ્થળોએથી આવતી ઘંટડીઓ કે પ્રાર્થનાનો અવાજ, અથવા ડમરૂ, નગારું, ઢોલ અને મંજીરા જેવાં વિવિધ પ્રકારનાં નગારાં.શું તમે નોંધ્યું છે કે આ દરેક અવાજ કેવી રીતે વિભિન્ન છે?

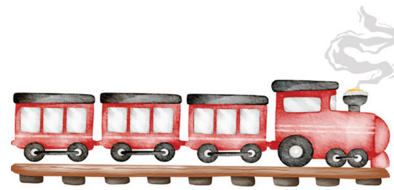

શું તમે તમારી આસપાસના વિવિધ અવાજો વિશે વિચારી શકો છો અને તેમને નીચે લખી શકો છો?

નોંધો

શું તમે જાણો છો ?

કેટલાક અવાજો સંગીત બની શકે છે. સંગીતને શું બનાવે છે તે જાણવું મહત્ત્વનું છે- ધૂન અને લય જે તમારા કાનને આનંદદાયક અને આનંદપ્રદ બનાવે છે.

© NCERT not to be republished